

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Direcția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Migrant în România interculturală Raportul seminarului din 29 noiembrie 2012 Cluj-Napoca.

Descrierea generală a acțiunii

- (Scopul și obiectivele seminarului; Data și locul; Participanții; Parteneri – dacă este cazul; Programul)

Scopul primului seminar din cadrul proiectului : „**Migrant în România interculturală**”, implementat de **Institutul Intercultural Timișoara în parteneriat cu Liga Apărării Drepturilor Omului, filiala Cluj, Centrul pentru Resurse Civice Constanta, Asociația pentru Apărarea Drepturilor și Integrare Socială București** a fost acela de a dezvolta mecanismul de consultare creat în cadrul proiectului *Integrare și coeziune socială pentru RTT* și consolidat în cadrul proiectelor *Migrant în România* și *România interculturală*, prin care se asigură o comunicare directă între membri ai comunităților de RTT, reprezentanți ai autorităților locale și ai societății civile locale.

Seminarul a avut loc **Joi, 29 noiembrie 2012 la Casa de Cultură a Studenților, sala 22, între orele 15.00-19.00 și a fost integrat în programul FESTIVALUL BUCOVINA Ed. VI organizat de Grupul de Inițiativă Basarabeană GIB Cluj pentru ai mări impactul și rezultatele.**

Acest seminar a adăugat partenerilor tradiționali menționați mai sus, mai mulți parteneri locali și anume: **Grupul de Inițiativă Basarabeană Cluj-Napoca, Comunitatea Pakistaneză Cluj Intercultural Awareness Organization (CIAO), Comunitatea Latino – Americană, Comunitatea Palestiniană – Asociația Palestinienilor din Transilvania, Asociația Culturală Româno - Arabă Ierusalim, Comunitatea Marocană Asociația Marocan – Europeană.**

Echipa de elaborare a conceptului de seminar și de implementare a evenimentului a fost formată din:
Ana Ludușan facilitator local Cluj-Napoca,

Ionela Răcățău, coordonator rețea națională de mediatori,

Daniela Cervinski, coordonator revistă Accent basarabean,

Mediatorii:

Ali Shah - Comunitatea Pakistaneză, Cluj Intercultural Awareness Organization

Alex Jacho - Comunitatea Latino – Americană

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Direcția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Yans Aimn - Comunitatea Palestiniană, *Asociația Palestinienilor din Transilvania*

Samir Moukhliiss - Comunitatea Marocană, *Asociația Marocan - Europeană*

Cristina Răilean- *Grupul de Inițiativă Basarabeană Cluj-Napoca*

Echipa de internship LADO filiala Cluj formată din:

- **Ioana Prislopan,**
- **Adriana Solovei,**
- **Marcela Mihailuța,**
- **Patricia Handroman,**
- **Mariana Sîrbu,**
- **Otilia Barbuță,**
- **Diana Toma,**
- **Carolina Scifos.**

Seminarul s-a desfășurat sub forma unei dezbateri extrem de vii între cei 63 de participanți, pe de parte mediatorii interculturali ca reprezentanți ai celor mai importante comunități de RTT din Cluj-Napoca, iar pe cealaltă parte reprezentanții instituțiilor publice din trei domenii importante pentru nevoile RTT și anume: ședere, sănătate, cursuri gratuite de limba română pentru RTT.

Seminarul s-a desfășurat după următorul program:

1. Nevoile comunităților RTT din Cluj-Napoca și rolul mediatorilor interculturali în rezolvarea acestor nevoi.

- Prezentarea proiectului *Migrant în România interculturală* și a conceptului rețelei mediatorilor interculturali - Președinte LADO Filiala Cluj, Ana Ludușan, Daniela Cervinski, Ionela Răcătau;
- *Nevoile și problemele comunităților de străini din Cluj-Napoca* - prezentare realizată de către mediatorii interculturali din Cluj-Napoca după cum urmează:

Ali Shah - Comunitatea Pakistaneză, *Cluj Intercultural Awareness Organization*

Alex Jacho - Comunitatea Latino – Americană

Yans Aimn - Comunitatea Palestiniană, *Asociația Palestinienilor din Transilvania*

Samir Moukhliiss - Comunitatea Marocană, *Asociația Marocan - Europeană*

Cristina Răilean- *Grupul de Inițiativă Basarabeană Cluj-Napoca*

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Diracția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

2. Răspunsul instituțiilor publice la nevoile de educație, sănătate și de ședere în Cluj-Napoca a imigranților din afara Uniunii Europene.

- Permise de ședere: Marius Ludușan , șeful Serviciului pentru Imigrări al județului Cluj;
- Sănătate: Crina Grozav, inspector relații publice, Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Cluj;
- Cursuri pregătitoare pentru limba română pentru studenții străini: Ioana Sonia, cadru didactic la Facultatea de Litere din cadrul Universității Babeș-Bolyai Cluj;

3. Dezbateri pe marginea prezentărilor: Moderator Ana Ludușan

4. Seara interculturală de socializare la care au participat: membri ai comunităților de resortisanți ai țarilor terțe, reprezentanți ai instituțiilor publice, mass media, reprezentanți ai ONG-urilor cu preocupări în domeniul migrație și drepturilor omului.

Detalierea subiectelor dezbătute

- Ce s-a discutat?
- Care au fost argumentele / informațiile aduse în discuție?

Dezbaterea a început cu prezentarea programului seminarului și a unei scurte prezentări a proiectului: „Migrant în România interculturală”. Doamna Ludușan a arătat că scopul acestui proiect este crearea unui mediu intercultural adecvat pentru facilitarea integrării străinilor în România și pentru întărirea coeziunii sociale, prin menținerea unor mecanisme de consultare a comunităților de străini create prin programele anterioare. Atingerea scopului se realizează prin 3 obiective specifice unul dintre ele este acela al:

Îmbunătățirii comunicării și a schimburilor interculturale între comunitățile RTT cu ședere legală în România prin crearea unui mecanism complex al dialogului intercultural realizat prin următoarele activități:

- Realizarea a trei seminarii locale de consultare cu comunitățile de RTT pe an, autorități publice cu competențe în gestionarea fenomenului migrației și reprezentanți ai societății civile la nivel local în 5 localități din țară;
- Realizarea unei conferințe naționale de consultare cu comunitățile de RTT pe an, autorități publice cu competențe în gestionarea fenomenului migrației și reprezentanți ai societății civile la nivel național;
- Realizarea de publicații cu informații relevante pentru și despre comunitățile de RTT și distribuirea acestora în diferite regiuni din țară.

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Direcția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

- Dezvoltarea unui site Internet adresat comunităților de RTT în scopul diseminării de informații pentru comunitățile de RTT cu ședere legală în România, adecvate cu dimensiunea și cerințele comunităților de RTT;

Doamna Ana Ludușan a prezentat pe cei cinci mediatori din Cluj-Napoca și rolul acestora pentru rezolvarea nevoilor comunităților de RTT, rugând pe fiecare mediator să prezinte, la rândul lor, problemele adunate din comunitățile de care răspund, iar pe reprezentanții instituțiilor publice să răspundă la întrebările adresate de mediatori și de alți resortisanți.

Cel care a deschis prezentarea a fost **Alex Jacho**, resortisant venit din Ecuador, mediator intercultural pentru țările latino-americe, care a încercat să redea o imagine cât mai apropiată a culturii lor, subliniind faptul că între țara lui și România nu există foarte multe deosebiri, deoarece atât ecuadorienii cât și românii se confruntă cu aceleași probleme. Deosebirea este că în Ecuador educația și serviciile de sănătate sunt gratuite. De asemenea, Alex a punctat faptul că se simte foarte bine în România, țară pe care o consideră la fel de bogată precum orice altă țară europeană.

În privința nevoilor comunității sale, mediatorul a ridicat probleme privind diferența de drepturi ale RTT față de drepturile românilor privind sănătatea și educația. Astfel acesta este nemulțumit de faptul că după 5 ani în care a plătit taxe către statul român nu are aceleași drepturi precum un român privind accesul la educație. Alex este căsătorit cu o cetățeană româncă și conform legislației românești are toate drepturile unui cetățean român. Dar în momentul în care a dat un examen de admitere la doctorat și a fost admis i s-au cerut taxe de școlarizare exact ca unui cetățean străin. Atunci când LADO filiala Cluj a transmis o sesizare către rectoratul UBB, invocând dreptul la educație a lui Alex Jacho egal cu a unui cetățean român, rectoratul UBB a transmis un răspuns prin care se invoca autonomia universitară cu privire la taxele școlare. Organizația noastră susține că **Alex Jacho are dreptul, conform legislației românești, la educație la fel cu al unui cetățean român, adică taxele de școlarizare sunt cele stabilite pentru un cetățean român.**

Totodată, Alex Jacho a punctat faptul că membrii comunității sale vor acces la educație de calitate, la universitățile de stat. În privința taxelor aferente asigurărilor de sănătate acesta consideră că sunt prea mari. În ceea ce privește problema învățării limbii române Alex a afirmat că taxa aferentă cursului este în valoare de 3000 de euro, fiind o suma exorbitantă.

În continuarea seminarului a luat cuvântul **Marius Ludușan** care a sistematizat nevoile invocate de comunitatea latino – americană în mai multe secțiuni.

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Diracția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Institutul Intercultural
Timisoara

În primul rând acesta a lămurit problema *șederii și a cetățeniei*. Acesta a specificat înțelesul sintagmei „ședere permanentă”, a indicat Legea care reglementează regimul străinilor în România (O. U. G. 194/2002), a vorbit despre drepturile și obligațiilor străinilor în România, indiferent dacă aceștia dețin statutul de studenți sau de angajați, a enumerat pașii necesari pentru obținerea cetățeniei, iar în final a clarificat aspectele legate de libera circulație în Uniunea Europeană a cetățenilor aparținând unor țări non-UE.

Întrebările venite din partea publicului au fost punctuale și pertinente. Astfel, persoanele interesate au vrut să știe dacă posesorul unui permis de ședere permanentă poate să călătorească fără viză în Uniunea Europeană, sau dacă poate fi anulată taxa pentru eliberarea permiselor de ședere în cazul studenților basarabeni în ipoteza în care sunt mutați din camera din cămin care le-a fost repartizată inițial etc. Răspunsul este că da, cetățenii care au ședere permanentă pot călători liber în Uniunea Europeană, neînsoțiți. Studenții basarabeni bugetari au dreptul doar o singură dată la subvenționarea taxei de eliberare a permisului de ședere. În cazul în care părăsesc camera de cămin pierd această facilitate acordată de statul român.

În ceea ce privește *problema învățării limbii*, **Ioana Sonea** a precizat că soluția alternativă la taxa exagerat de mare inerentă înscrierii la un curs de limba română ar fi alegerea unui modul care costă doar 400 de euro, organizat pe 3 niveluri (începător, intermediar și avansat), care se ține la Facultatea de Litere, Departamentul „Română ca limbă străină”. O altă soluție ar fi participarea la un curs de vară care durează 3 săptămâni.

Problemele legate de asigurările de sănătate au fost abordate de doamna **Crina Grozav**. Aceasta a afirmat că pentru a obține un permis de ședere temporară, într-o primă etapă se cere o viză de la Casa de Asigurări de Sănătate, prin încheierea unei asigurări facultative. Legea 95/2006 prevede că ulterior, după obținerea permisului de ședere cetățenii străini trebuie să revină la Casa de Asigurări, urmând să respecte aceleași obligații și să le revină aceleași drepturi precum oricărui alt cetățean român. De asemenea, doamna Grozav a amintit de site-ul instituției pe care o reprezintă specificând faptul că acolo actele necesare sunt postate pe categorii – studenți sau cetățeni ce provin din țări terțe UE dar care sunt angajați în România.

După această scurtă prezentare **Ali Shah** a întrebat care sunt beneficiile de sănătate de care dispun imigranții în România. Răspunsul diferă în funcție de perioada pentru care se cere. Astfel, pe perioada obținerii permisului de ședere, pachetul salarial este mai redus decât după obținerea permisului de ședere temporară, când resortisanții au aceleași beneficii precum cetățenii români. De asemenea, doamna Grozav a precizat că până la vârsta de 26 de ani persoanele se bucură de asigurare fără a cotiza propriu - zis.

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Diracția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Institutul Intercultural
Timisoara

În continuarea seminarului au luat cuvântul **Ali Shah și Samir Moukhliis**. Cel din urmă mediator a adus în atenția publicului două cazuri din comunitatea sa.

Primul dintre acestea era unul special și înfățișa povestea unei femei marocane căsătorită cu un român. Această femeie a fost abuzată și păcălită să semneze actele de divorț sub pretextul că acestea ar fi actele necesare pentru obținerea rezidenței. Femeia marocană nu se poate întoarce în Maroc deoarece cultura țării sale natale nu tolerează divorțul, iar în România nu are pe nimeni. Domnul Ludușan a venit cu o altă viziune asupra cazului, considerând că scopul femeii respective ar fi să se folosească de România pentru a ajunge la sora sa în Franța.

În concluzie, indiferent de motivele și circumstanțele cauzei, s-a ajuns la concluzia că cel mai bine este ca doamna să fie îndrumată spre un azil, unde poate primi un ajutor specializat.

Al doilea caz adus în discuție este cel al studenților străini care plătesc taxe de școlarizare mult prea mari. La acest neajuns doamna Sonea a sugerat ca studenții să se organizeze și să încerce o negociere cu rectoratul UBB.

În finalul seminarului a venit rândul Grupului de Inițiativă Basarabeană care și-a expus problemele prin intermediul mediatorului **Cristina Răileanu**.

Astfel, acesta a punctat următoarele neajunsuri. În primul rând, acesta a punctat faptul că relația dintre comunitatea sa și UBB trebuie îmbunătățită, deoarece nu există o comunicare eficientă. De asemenea, studenții basarabeni se plâng de întârzierea burselor, de problemele legate de repartizarea locurilor în cămine, de imposibilitatea de a se angaja – situație determinată de multitudinea de documente pe care angajatorii ar trebui să le întocmească. O altă cauză a nemulțumirilor lor este determinată de Biblioteca Centrală Universitară (BCU), care refuză să împrumute cărți la domiciliu studenților basarabeni.

Ultimul cuvânt l-a avut doamna Ana Ludușan care a semnalat cazul social al unei doamne din Republica Moldova, care locuiește de 9 ani în România fără forme legale, deși este căsătorită în județul Cluj și are un copil în clasa a doua. Familia trăiește din munci sezoniere sau cu ziua, de aceea nu a avut niciodată banii necesari unei călătorii în Republica Moldova pentru ași reînnoi actele de identitate, necesare obținerii formelor legale de ședere în România. Se cere sprijinul celor prezenți și a comunităților de migranți pentru a sprijini material această familie până la obținerea formelor legale.

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Diracția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Probleme ridicate în discuție și soluții generate

<i>Problemă</i> (Cine a ridicat problema în discuție? Despre ce este vorba? De ce este o problema?)	<i>Posibile sugestii pentru rezolvarea problemei</i> (Ce se poate face pentru a ameliora situația? Cine și cum poate interveni?)	<i>Persoană / Grup de persoane vizate pentru rezolvarea ei</i> (Cine din cadrul grupului local de inițiativă își asumă observarea ameliorării situației? Care este termenul limită pentru ameliorarea situației?)
Drepturile la educație a RTT. Alex Jacho, mediator intercultural pentru țările latino-americeane. A ridicat problema Drepturilor la educație a RTT. Legislația cu privire la aceste drepturi este ambiguă și poate fi interpretată în sensul că poate fi invocată autonomia universitară în construirea taxelor școlare pentru studenții non europeni, deși	LADO filiala Cluj a transmis o sesizare către rectoratul UBB, invocând dreptul la educație a lui Alex Jacho egal cu a unui cetățean român. Rectoratul UBB a transmis un răspuns prin care se invocă autonomia universitară cu privire la stabilirea taxelor școlare. Propunem o ameliorare legislativă în care să fie stipulat faptul că drepturile RTT sunt stabilite prin legile	LADO filiala Cluj poate face propunerea de ameliorare legislativă parlamentarilor de Cluj până cel târziu în luna aprilie 2013

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Direcția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Institutul Intercultural
Timisoara

conform legislației românești un cetățean străin căsătorit cu o cetățeană română are aceleași drepturi ca și un cetățean român, inclusiv privind accesul la educație.	specifice și nu se poate da o interpretare mai puțin favorabilă acestor drepturi prin regulamentele interne ale unor instituții publice.	
Problema comunicării defectuoase dintre secretariatele unor facultăți din cadrul UBB și Grupul de studenți moldoveni care au probleme din cauza întârzierii burselor sau repartizarea locurilor în cămine. Cristina Răileanu, președinte GIB Cluj	Ioana Sonea, cadru didactic la Facultatea de Litere a UBB Cluj propune rezolvarea problemei prin organizarea unei delegații a studenților basarabeni care să fie mandatată să negocieze cu Rectoratul UBB pentru eficientizarea serviciilor către studenți.	Cristina Răileanu, președinte GIB Cluj. Nu a fost stabilit un termen.
Dreptul la muncă al studenților RTT. Stabilit prin legislație, 4 ore pe zi, dar angajatorii nu se „încurcă” deoarece au de făcut un dosar „care costă mai ales timp”.	Campanie de informare în rândul angajatorilor privind procedura simplificată de obținere a permisului de muncă pentru studenții străini.	LADO filiala Cluj, elaborează o Cerere de finanțare pe Youth in Action în 1 februarie 2012
Taxe școlare pentru studenții RTT alinate taxelor școlare pentru studenții europeni. Samir Moukhliiss, comunitatea de studenți marocani și tunisieni	Ioana Sonia. Organizarea unei delegații a studenților care să negocieze cu rectoratul UMF, UBB.	Samir Moukhliiss și organizațiile de studenți marocani și tunisieni, pakistanezi.

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Direcția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Concluziile seminarului (selectarea a cel puțin 2 cele mai importante probleme care să vizeze cadrul legislativ și să fie transmise înspre organismele vizate)

Întregul eveniment a fost organizat de echipa Ligii Apărării Drepturilor Omului, filiala Cluj împreună cu cei cinci mediatori interculturali din Cluj-Napoca, sprijiniți de echipa de studenți voluntari, active în cadrul LADO filiala Cluj. Pregătirile seminarului au început încă din luna septembrie când a fost formulat un prim concept al evenimentului. Acesta a fost restructurat de-a lungul celor trei luni la sugestia mediatorilor. Forma în care s-a desfășurat seminarul a avut acordul tuturor comunităților de RTT participante în seminar. Numărul ridicat de participanți și dezbaterile pe probleme reale arată cât de important este dialogul dintre comunitățile de imigranți și reprezentanții instituțiilor publice cu responsabilități în domeniul migrației.

Acest seminar constituie un model de bună practică despre felul în care poate fi organizat un seminar prin mobilizarea resurselor și energiilor locale pentru rezolvarea problemelor locale ale RTT și cum poate fi construită coeziunea socială, chiar și atunci când e vorba de integrarea unor persoane aparținând unor culturi foarte diferite.

Au fost selectate 2 probleme. Una care privește dreptul la educație a RTT cu permis de ședere ca membru de familie a unui cetățean român. Ameliorarea constă în faptul că drepturile RTT sunt stabilite prin legile specifice și nu li se poate da o interpretare mai puțin favorabilă acestor drepturi prin regulamentele interne ale unor instituții publice.

Altă problemă constă în facilitarea accesului la locuri de muncă cu 4 ore pe zi a studenților RTT.

LADO filiala Cluj, elaborează o Cerere de finanțare pe Youth in Action în 1 februarie 2012.

Planificarea următorului seminar a fost stabilită în prima jumătate a lunii martie 2013, în cadrul activităților Festivalului Migrație și Drepturile Omului, ediția a III-a, la Sala de sticlă a Primăriei municipiului Cluj-Napoca sau la Casa de cultură a studenților.

Invitați: reprezentanți ai Rectoratului UMF Cluj și ai Rectoratului UBB Cluj, ai Serviciului pentru Imigrări al județului Cluj, ambasadori ai unor comunități de RTT.

Întocmit de: Ana Ludușan și Ioana Prislopan (internă LADO filiala Cluj)

Aprobat de:

Uniunea Europeană

Ministerul Administrației și
Internelor

Inspectoratul General
pentru Imigrări

Ministerul Administrației și
Internelor

Direcția Generală Afaceri
Europene și Relații
Internaționale

Facilitator local: Ana Ludușan

Responsabil seminarii locale și naționale: Romina Matei

Coordonator proiect: Eugen Gherga